

ביבליוגרפיה

- ספרות מחקר**
- אברבך, תלמיד ורב
- M. Aberbach, "The Relations between Master and Disciple in the Talmudic Age", H.Z. Dimitrovsky (ed.), *Exploring the Talmud*, New York., 1976, pp. 202-225.
- אברמסון, במרכזים
- שרגא אברמסון, **במרכזים ובתפוצות בתקופת הגאונים**, ירושלים, תשכ"ה.
- אורבך, ההלכה
- אפרים אלימלך אורבך, **ההלכה – מקורותיה והתפתחותה**, גבעתיים, 1984.
- אלבק, ברייתא ותוספתא
- חנוך אלבק, **מחקרים בברייתא ובתוספתא**, ירושלים, תשי"ל².
- אלבק, מבוא למשנה
- הני"ל, **מבוא למשנה**, ירושלים – תל-אביב, תשי"ט.
- אלבק, משנה
- הני"ל, **ששה סדרי משנה**, ירושלים, תשי"ב-תשי"ט.
- אלבק, תלמודים
- הני"ל, **מבוא לתלמודים**, תל-אביב, תשכ"ט.
- אלבק, יובלים
- C. Albeck, *Das Buch der Jubilaen und die Halacha* (Siebenundvierzigster Bericht der Hochschule für die Wissenschaft des Judentums in Berlin), Berlin, 1930.
- אפרתי ויצחקי, יו"ט
- יעקב אליהו אפרתי ואפרים יצחקי, **מסכת יום-טוב פרק שלישי**, פתח-תקוה, תשנ"ג.
- אפשטיין, אמוראים
- יעקב נחום אפשטיין, **מבואות לספרות האמוראים**, ירושלים, תשכ"ג.
- אפשטיין, תנאים
- הני"ל, **מבואות לספרות התנאים**, ירושלים, תשי"ז.
- אפשטיין, מלה"מ
- הני"ל, **מבוא לנוסח המשנה**, ירושלים, תשי"ח.
- אפשטיין, מחקרים
- הני"ל, **מחקרים בספרות התלמוד ובלשונו שמיית**, א-ג, ירושלים: מאגנס, תשמ"ד-תשנ"א.
- אפשטיין, קיימא-תנייא
- הני"ל, **"קיימא-תנייא"**, **תרביץ** ג (תרצ"ב), עמ' 110-111] =אפשטיין, **מחקרים**, ב, עמ' 70-71].
- אפשטיין, ר' יהודה
- הני"ל, **"למשנת רבי יהודה (לחקר מקורות המשנה)"**, **תרביץ** טו (תשי"ד), עמ' 1-13] =אפשטיין, **מחקרים**, ב, עמ' 21-33].
- אפשטיין, שאילתות
- הני"ל, **"שרידי שאילתות"**, **תרביץ** ו (תרצ"ה), עמ' 460-497.
- באומגרטן, דמשק
- Joseph M. Baumgarten, "The Laws of the Damascus Document – Between Bible and Mishnah", in: J.M. Baumgarten et al (eds.), *The Damascus Document: A Centennial of Discovery (Proceedings of the third International Symposium of the Orion Center for the Study of the*

Dead Sea Scrolls and Associated Texts, 4-8 February, 1998), Leiden, 2000, pp. 17-26.

Idem, "Appendix: Sabbath Laws (4Q251 1. 4Q264a, 4Q265 6-7)", *Qumran Cave 4 XXV (DJD XXXV)*, Oxford, 1999, pp. 76-78.

שאל דוד בוצ'קו, "בירורי שיטות בעינינו מוקצה", *קול מהיכל* ה (תשנ"ז), עמ' 75-100.

בנימין זאב בכר, *ערכי מדרש*, חלק א-ב, (תרגום: א"ז רבינוביץ), תל-אביב, תרפ"ג. ישראל בן-שלום, *בית שמאי ומאבק הקנאים נגד רומי*, ירושלים, תשנ"ד.

משה בר, *אמוראי בבל*, רמת-גן, תשמ"ב.²

בנימין בראון, "החמרה: חמישה טיפוסים מן העת החדשה", *דיני ישראל* כ-כא (תש"ס-תשס"א), עמ' 123-237.

ירחמיאל ברודי, "ספרות הגאונים ונוסח התלמוד", בתוך: י' זוסמן וד' רוזנטל (עורכים), *מחקרי תלמוד* א, ירושלים, תש"ן, עמ' 237-303.

הנ"ל, "הצגה גראפית של מבני סוגיות תלמודיות", ע' מרצבך ומ' קופל (עורכים), *הגיון*, כרך ג, ירושלים, תשנ"ו, עמ' 9-24.

הנ"ל, *תשובות רב נטרונאי גאון*, ירושלים, תשנ"ד.

הנ"ל, *לתולדות נוסח השאלות*, ירושלים וניו יורק, תשנ"ב.

משה בר, "על החברייא: מעולמן של הישיבות בארץ-ישראל במאות השלישית והרביעית", *בר אילן* כ-כא (תשמ"ג), עמ' 76-95.

יהושע ברנד, *כלי חרס בספרות התלמוד*, ירושלים, תשי"ג.

יהודה ברנדס, *ראשיתם של כללי הפסיקה: משמעותם, הוצרותם והתפתחותם של כללי הפסיקה המתמייחים לתנאים ולספרותם*, עבודה לשם קבלת תואר 'דוקטור לפילוסופיה, האוניברסיטה העברית בירושלים, תשס"ב.

איתמר ברנר, "פטור אבל אסור", *נטועים* ט (תשס"ב), עמ' 119-125.

Abaraham Goldberg, "The Babylonian Talmud", in: S. Safrai (ed.), *The Literature of the Sages*, Assen/Maastricht, 1987, pp. 323-343.

אברהם גולדברג, *פירוש למשנה מסכת שבת*, ירושלים, תשל"ו.

Alon Goshen-Gottstein, *The Sinner and the Amnesiac: The Rabbinic Invention of Elisha Ben Abuya and Eleazar Ben Arach*, Stanford, California, 2000.

יצחק ד' גילת, "שלושים ותשעה אבות מלאכה" בתוך גילת, *פרקים*, עמ' 32-62.

הנ"ל, *פרקים בהשתלשלות ההלכה*, רמת-גן, תשנ"ב.

באומגרטן, נספח

בו'צקו, בירורי שיטות

בכר, ערכי מדרש

בן-שלום, בית שמאי

בר, אמוראי בבל

בראון, החמרה

ברודי, ספרות הגאונים

ברודי, הצגה גראפית

ברודי, רב נטרונאי

ברודי, שאלות

בר, חברייא

ברנד, כלי חרס

ברנדס, כללים

ברנר, פטור אבל אסור

גולדברג, בבל

גולדברג, שבת

גושן-גוטשטיין, החוטא

גילת, מלאכות

גילת, פרקים

יעקב זוסמן, "ושוב לירושלמי נזיקין", בתוך: י' זוסמן וד' רוזנטל (עורכים), מחקרי תלמוד א, ירושלים, תש"ן, עמ' 133-55.	זוסמן, ושוב
הנ"ל, "חקר תולדות ההלכה ומגילות מדבר-יהודה – הרהורים תלמודיים ראשונים לאור מגילת 'מקצת מעשי התורה'", תרביץ נט (תש"ן), עמ' 76-11.	זוסמן, תולדות ההלכה
אלכס טל, קטע-גניזה אנטונין 891 לפרק 'ביצה', מסכת יום-טוב, בבלי: אפיין ומסורת, עבודת גמר, האוניברסיטה העברית בירושלים, אייר, תש"ס.	טל, גניזה
אפרים יצחקי, "סוגיית ביצה שנולדה ביום טוב", סידרא ט (תשנ"ג), עמ' 11-5.	יצחקי, ביצה שנולדה
הנ"ל, "מוקצה", סידרא טז (תש"ס), עמ' 104-81.	יצחקי, מוקצה
הנ"ל, "מסורות שונות בישיבות סורא ופומבדיתא", אסופות ח (תשנ"ד), עמ' צט-קו.	יצחקי, מסורות שונות
הנ"ל, "דעתו של ר' יוחנן במוקצה", מחקרי מורשתנו, א (תשנ"ט), עמ' 152-143.	יצחקי, ר' יוחנן
אבינעם כהן, "ביקורת הלכתית לעומת ביקורת ספרותית בסוגיות התלמוד", אסופות ג (תשמ"ט), עמ' שלא-שמו.	כהן, ביקורת
הנ"ל, רבינא האחרון וחכמי דורו, רמת-גן, תשס"א.	כהן, רבינא
מנחם כהנא, "גילוי דעת ואונס בגיטין – לחקר השתלשלות המסורות המוחלפות בעריכתן המגמתית של סוגיות מאוחרות", תרביץ סב (תשנ"ג), עמ' 263-225.	כהנא, גילוי דעת
משה לביא לבקוביץ', "גר שנתגייר כקטן שנולד" – הביטוי והשלכותיו בספרות חז"ל, מחקר לשם מילוי חלקי של הדרישות לקבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה", אוניברסיטת בן גוריון בנגב, תשס"ד.	לביא, גר שנתגייר
ישראל ל' לוי, "ר' שמעון בר-יוחאי, עצמות מתים וטיהורה של טבריה", קתדרה 22 (תשמ"ב), עמ' 42-9.	לוי, רשב"י וטבריה
יאיר לורברבוים, צלם אלהים: הלכה ואגדה, ירושלים ותל-אביב, תשס"ד.	לורברבוים, צלם אלהים
שאול ליברמן, יוונית ויוונית בארץ-ישראל, ירושלים, תשמ"ד.	ליברמן, יוונית ויוונית
הנ"ל, הירושלמי כפשוטו, חלק ראשון, כרך א', ניו יורק, תרצ"ה.	ליברמן, ירוכפ"ש
הנ"ל, מבוא לכתב-יד לידן, ירושלים, תשל"א [=מחקרים], עמ' 235-230.	ליברמן, לידן
הנ"ל, מחקרים בתורת ארץ-ישראל, ירושלים, תשנ"א.	ליברמן, מחקרים
הנ"ל, תוספתא כפשוטה: באור ארוך לתוספתא, חלקים א-י, ניו יורק, תשט"ו-תשמ"ח.	ליברמן, תוסכפ"ש
הנ"ל, "תיקוני ירושלמי ו (סוף)", תרביץ ה (תרצ"ד), עמ' 110-97 [=מחקרים], עמ' 213-200.	ליברמן, תיקונים
עפרה מאיר, רבי יהודה הנשיא: דיוקנו של מנהיג במסורות ארץ-ישראל ובבל, תל-אביב, 1999.	מאיר, רבי יהודה הנשיא

יעקב מאוזר, סוגיות "לאו בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר" בתלמוד הבבלי, עבודת גמר, אוניברסיטת בר-אילן, תשס"ד.	מאוזר, לאו בפירוש איתמר
לייב מוסקוביץ, "ויידא אמרה דא", בתוך: דניאל בויארין ואחרים (עורכים), עטרה לחיים: מחקרים בספרות התלמודית והרבנית לכבוד פרופסור חיים זלמן דימיטרובסקי, ירושלים, תש"ס, עמ' 129-144.	מוסקוביץ, ויידא
הנ"ל, "לישני אחריני בירושלמי", סדרא ח (תשנ"ב), עמ' 63-75.	מוסקוביץ, לישני
Leib Moskovitz, <i>Talmudic Reasoning: From Casuistics to Conceptualization</i>, Tubingen, 2002.	מוסקוביץ, חשיבה תלמודית
הנ"ל, "סוגיות מוחלפות בירושלמי", תרביץ ס (תשנ"א), עמ' 19-66.	מוסקוביץ, סוגיות מוחלפות
מרדכי מישור, מערכת הזמנים בלשון התנאים, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, האוניברסיטה העברית, תשמ"ג.	מישור, מערכת הזמנים
עזרא ציון מלמד, מדרשי-הלכה של התנאים בתלמוד הבבלי, ירושלים, תשמ"ח².	מלמד, מדרשי-הלכה בבבלי
ורד נעם, "הויי דמוסיפין ומחדשין רבנן בתראי": לגלגוליה של סוגיית נזיקין", תרביץ עב (תשס"ג), עמ' 151-175.	נעם, הויי דמוסיפין
שמואל ספראי, 'קהילא קדישא דבירושלים', ציון כב (תשי"ז), עמ' 184-193] =הנ"ל, בימי הבית השני ובימי המשנה, ירושלים, תשנ"ד, עמ' 171-181].	ספראי, קהלא קדישא
נח עמינח, עריכת מסכתות ביצה, ראש-השנה ותענית: סידור, עריכה, גירסאות של גמרא, יחסי סוגיות, בבלי ירושלמי, תל-אביב, תשמ"ו, עמ' 3-155.	עמינח, ביצה
משה עסיס, סוגיות מקבילות בירושלמי, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, האוניברסיטה העברית בירושלים, תשל"ו.	עסיס, מקבילות
אריאל פורסטנברג, התהוותה של קונספציה: המקרה של השבת אבדה בהלכה התנאית והאמוראית, עבודת גמר, אוניברסיטת תל-אביב, אוקטובר, 2001.	פורסטנברג, קונספציה
מנחם פיש, "ליבוביץ, בית שמאי, וגבולות ביקורת ההלכה" בתוך: נחם אילן (עורך), עין טובה: דו-שיח ופולמוס בתרבות ישראל: ספר יובל למלאת עי"ן שנים לטובה אילן, ישראל, תשנ"ט.	פיש, ליבוביץ
יהודה פליקס, עצי-פרי למיניהם: צמחי התנ"ך וחז"ל, ירושלים, תשנ"ד.	פליקס, עצי פרי
זכריה פראנקעל, דרכי המשנה, התוספתא, מכילתא, ספרא וספרי, (ערך: י' ניסנבוים), ורשה, 1923.	פראנקעל, דרכי המשנה
שמא יהודה פרידמן, "פרק האשה רבה בבבלי, בצירוף מבוא כללי על דרך חקר הסוגיא", בתוך: מחקרים ומקורות – מאסף למדעי היהדות, א, ניו יורק, תשל"ח, עמ' 283-321.	פרידמן, האשה רבה
הנ"ל, "הברייתות בתלמוד הבבלי ויחסן למקבילותיהן שבתוספתא", בתוך: דניאל	פרידמן, ברייתות

- בויראין ואחרים (עורכים), **עטרה לחיים: מחקרים בספרות התלמודית והרבנית לכבוד פרופסור חיים זלמן דימיטרובסקי**, ירושלים, תש"ס, עמ' 163-201.
- הני"ל, "כל הקצר קודם", לשוננו לה (תשל"א), עמ' 117-129, 192-206. **פרידמן, כל הקצר קודם**
- ישראל פרנצוס (עורך), **תלמוד ירושלמי מסכת ביצה עם פירוש אחד הקדמונים רבינו אלעזר אזכרי בעל ספר חרדים**, ניו-יורק וירושלים, תשנ"ה², מבוא והערות.
- ישראל פרנקוס, **מחקרים בהרכבה של מסכת ביצה שבתלמוד הבבלי ובדרכי עריכתה**, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, האוניברסיטה העברית בירושלים, תשכ"א.
- Solomon Zeitlin, "Asmakta or Intention: A Study in Tannaitic Jurisprudence", *JQR* 19 (1928-1929), pp. 263-273. **צייטלין, אסמכתא**
- Idem, "A Note on the Principle of Intention in Tannaitic Literature", in: S. Lieberman (ed.), *Alexander Marx Jubilee Volume*, English Section, New York, 1950, pp. 631-636. **צייטלין, כוונה**
- Idem, "Studies in Tannaitic Jurisprudence: Intention as a Legal Principle", *JJLP* 1 (1919), pp. 297-311. **צייטלין, תנאים**
- Werner Kahl, "Ist es erlaubt, an Sabat Leben zu retten oder zu Töten?", *Novum Testamentum* 40 (1998), pp. 313-335. **קאהל, הצלה**
- שאול קלכהיים, **'דבר שאין מתכוין' בספרות התנאית ובתלמוד**, עבודת דוקטור, אוניברסיטת בר-אילן, תשס"א. **קלכהיים, דבר שאין מתכוין**
- שמואל קרויס, **קדמוניות התלמוד**, כרך א, ברלין-וינה, תרפ"ד; כרך ב, תל-אביב, תרפ"ט. **קרויס, קדמוניות**
- יואל קרצ'מר, "שתי תקנות - לגלגוליה של שיטה פרשנית בתלמוד הבבלי", **משלב** לג (תשנ"ט), עמ' 63-87. **קרצ'מר, שתי תקנות**
- זאב וולף רבינוביץ, **שערי תורת ארץ-ישראל**, ירושלים, ת"ש. **רבינוביץ, שערי תורת א"י**
- בן-ציון רוזנפלד, **לוד וחכמיה בימי המשנה והתלמוד**, ירושלים, תשנ"ז. **רוזנפלד, לוד**
- L.H. Schiffman, *The Halakhah at Kumran*, Leiden, 1975. **שיפמן, הלכה**
- יהודה שיפמן, **הלכה, הליכה ומשיחיות בכת מדבר יהודה** (תרגמה: טל אילן), ירושלים, 1993. **שיפמן, הלכה והליכה**
- L.H. Schiffman, *Reclaiming the Dead Sea Scrolls: The History of Judasim, the Background of Christianity, the Lost Library of Qumran*, Philadelphia PA / Jerusalem, 1994. **שיפמן, מגילות**

- שפרבר, תרבות חומרית** דניאל שפרבר, **תרבות חומרית בארץ-ישראל בימי התלמוד**, ירושלים, תשנ"ד.
- תא-שמע, הלכה כבתראי** ישראל תא-שמע, "ההלכה כבתראי – בחינות היסטוריות של כלל משפטי", **שנתון המשפט העברי** ו-ז (תשל"ט-תש"ס), עמ' 405-423.

מילונים וספרות עזר:

- אבן-שושן** אברהם אבן-שושן, **המילון העברי המרוכז**, ירושלים, תשל"ב.
- אנציקלופדיה תלמודית** ש"י זיין ואחרים (עורכים), **אנציקלופדיה תלמודית**, כרכים א-כה (תשל"ב-תשס"ב).
- בן-יהודה** אליעזר בן-יהודה וני"ה טורטשינר (טור-סיני), **מלון הלשון העברית הישנה והחדשה**, כרכים א-טז, דפוס צילום, ירושלים, תש"מ.
- היימאן, תנאים ואמוראים** אהרון היימאן, **ספר תולדות תנאים ואמוראים**, א-ג, (דפוס צילום), ירושלים, תשמ"ז.
- הערוך** חנוך יהודה קאהוט, **הערוך השלם**, וינה-ניו יורק, תרל"ח-תרצ"ז.
- סוקולוף, ארמית א"י** Michael Sokoloff, *A Dictionary of Jewish Palestinian Aramaic of the Byzantine Period*, Ramat-Gan, 1990.
- סוקולוף, ארמית בבליית** Idem, *A Dictionary of Jewish Babylonian Aramaic of the Talmudic and Geonic Periods*, Ramat-Gan, 2002.
- פיין-סמית** *A Compendious Syriac Dictionary Founded upon the Thesaurus Syriacus of R. Payne Smith* Edited by J. Payne Smith (Mrs. Margoliouth), Oxford, 1903.
- BDB** F. Brown, S.R. Driver & Charles A. Briggs, *A Hebrew and English Lexicon of the Old Testament*, Oxford, 1968⁷.

מהדורות – ספרות רבנית

- או"ז** ר' יצחק ב"ר משה מוינה, **אור זרוע**, זייטאמיר, תרכ"ב.
- אוצר הגאונים** בנימין מנשה לויך, **אוצר הגאונים**, ירושלים
- דקד"ס** נתן נטע רבינוביץ, **דקדוקי סופרים**, שבת, מינכן, תרל"ה; ביצה, מינכן, תרכ"ט; חולין, (יחד עם ח. אהרנטרוי), פרמישילא, תרנ"ז [כל אלה בהוצאת צילום, ירושלים, תש"ד].
- האורה** **ספר האורה**, מהד' ש' באבער, לבוב, תרס"ה.
- הלכות גדולות** **ספר הלכות גדולות**, מהד' עזריאל הילדסהיימר, חלק א, ירושלים, תשל"ב.
- המאירי** ר' מנחם המאירי, **בית הבחירה** על מסכת שבת, מהד' י"ש לנגה, ירושלים, תשכ"ט; **בית הבחירה** על מסכת ביצה, מהד' י"ש לנגה – ק' שלזינגר, ירושלים, תשל"ב².

העיטור	ר' יצחק בן אבא מארי, ספר העיטור , וילנה, תרל"ד.
חזון יחזקאל	יחזקאל אברמסקי, חזון יחזקאל על התוספתא , מועד, ח"א, ירושלים, תשל"ט.
חתם סופר, ביצה	ר' משה סופר, חידושי חתם סופר על סוגי דמוקצה ומסכת ביצה , פיעטרקוב, תרנ"ח (דפוס צילום, ירושלים, תשל"א).
משנה	המשנה על פי כתב יד קופמן , דפוס פקסמיליה, ירושלים, תשכ"ח.
ספר יראים	ר' אליעזר ממיץ, ספר יראים , מהד' א"א שיף, ווילנא, תרנ"ב.
ספר המפתח	רב נסים גאון, ספר המפתח של מנעולי התלמוד , מסכת שבת, מהד' י' שטרברג, ירושלים, תשנ"ה [בתוך מהד' מצגר של הר"ח].
ספרא	ספרא כ"י רומי 66 , מהד' צילום, פינקלשטיין, ניו-יורק, תשי"ז.
ספרי במדבר	ספרי על ספר במדבר , מהד' ח"ש האראוויטץ (הורוביץ), לייפציג, תרע"ז.
ספרי דברים	ספרי על ספר דברים , מהד' א"א פינקלשטיין, ניו-יורק, תשכ"ט ² .
ספרי זוטא	ספרי זוטא על ספר במדבר , בתוך ספרי במדבר, מהד' הורוביץ.
פחד יצחק	ר' יצחק לאמפרונטי, פחד יצחק , ליוורנו, תקצ"ט.
פני יהושע	ר' יעקב יושע, פני יהושע , כרך א (ללא שנה ומקום הוצאה).
פני משה	ר' משה מרגלית, פני משה , בתלמוד ירושלמי עם פירושים, (דפוס צילום), ירושלים, תשי"ד.
קרבן העדה	ר' דוד פרענקיל, קרבן העדה , בתלמוד ירושלמי עם פירושים, (דפוס צילום), ירושלים, תשי"ד.
ר' אלעזר אזכרי	תלמוד ירושלמי מסכת ביצה עם פירוש אחד הקדמונים רבינו אלעזר אזכרי בעל ספר חרדים , מהד' ישראל פרנצוס, ניו-יורק וירושלים, תשנ"ה ² .
ר' ירוחם	ר' ירוחם ב"ר משולם, ספר תולדות אדם וחווה , ונציה, ש"ג.
ר' פרחיה	פירוש ר' פרחיה ב"ר נסים למסכת שבת , מהד' שושנה-הירשפלד, ירושלים, תשנ"ח.
ראב"ד, ביצה	השגות הראב"ד על הרי"ף מסכת ביצה , בתוך בבלי מסכת ביצה, דפוס וילנא.
ראבי"ה	ר' אליעזר ברבי יואל הלוי, ספר הראבי"ה , מהד' א' אפטוביצר, ברלין-ירושלים, תרע"ד-תרצ"ח.
רד"פ, תוספתא	ר' דוד פרדו, תוספתא עם פירוש חסדי דוד , כרכים א-ג, ירושלים, תשנ"ד.
ר"ח	פירושי רבינו חננאל בר חושיאל לתלמוד , מסכת שבת, מהד' ד' מצגר, ירושלים, תשנ"ה.
רידב"ז	פירוש הרידב"ז , בתלמוד ירושלמי עם פירושים, (דפוס צילום), ירושלים, תשי"ד.
ריטב"א	חידושי הריטב"א , שבת, מהד' מ' גולדשטיין, ירושלים, תש"ן; ביצה, מהד' א' הורביץ, ירושלים, תשל"ו.
ריצ"ד	ר' יוסף צבי הלוי דינר, חידושי הריצ"ד: הגהות, פירושים, ביאורים על הבבלי

והירושלמי, חלק א', ירושלים, תשמ"א.

רנט"ג	תשובות רב נטרונאי בר הילאי גאון, מהד' ירחמיאל ברודי, א-ב, ירושלים, תשנ"ד.
רמב"ם, פיה"מ	פירוש המשניות לרמב"ם, מהד' י' קפאח, זרעים-טהרות, ירושלים, תשכ"ג-תשכ"ז.
רמב"ן	חידושי הרמב"ן, שבת, מהד' מ' הרשור, ירושלים, תשל"ג
רשב"א	חידושי הרשב"א, שבת, מהד' י' ברונר, ירושלים, תשמ"ו; ביצה, מהד' י' סקלר, ירושלים, תשנ"ז.
שאלתות	שאלתות דרב אחאי גאון, מהד' ש' מירסקי, תשי"ך-תשל"ז.
שבה"ל	ר' צדקיה ב"ר אברהם הרופא, שבלי הלקט השלם, מהד' ש' באבער, וילנה, תרמ"ז.
שו"ת הרא"ש	שאלות ותשובות רבנו אשר בן יחיאל, מהד' י"ש יודלוב, ירושלים, תשנ"ד.
שמירת שבת כהלכתה	יהושע ישעיה נויברט, שמירת שבת כהלכתה, ירושלים, תשל"ט.
שפת אמת	ר' יהודא ארי' ליב מגור, שפת אמת על הש"ס, ירושלים, תשל"ז.
שרידי אש	ר' יחיאל יעקב וויינברג, שו"ת שרידי אש, כרכים א-ד, ירושלים, תשכ"א-תשכ"ט.
תוספתא	תוספתא מהד' ליברמן, זרעים-נזיקין, ניו-יורק, תשט"ו-תשמ"ח.
תוספתא, צוקרמנדל	תוספתא ע"פ כ"י ערפורט ווינה, מהד' מ"ש צוקרמנדל, ירושלים, תשל"ה ² .

מהדורות - ספרות אחרת:

ברית דמשק	Magen Broshi (ed.), <i>The Damascus Document Reconsidered</i> , Jerusalem: The Israel Exploration Society, 1992.
יוספוס, מלחמות	יוסף בן מתתיהו, תולדות מלחמת היהודים עם הרומאים, ב, ח, ט, מהדורת שמחוני, ישראל, 1961, עמ' 140.
מקבים א	ספר מקבים א: מבוא, תרגום ופירוש, (ערך: אוריאל רפפורט), ירושלים, תשס"ד.
ספר היובלים	א' כהנא, הספרים החיצוניים לתורה לנביאים ולכתובים ושאר ספרים חיצוניים, כרך א', תל-אביב: הוצאת מסדה בע"מ, תשט"ז ² , עמ' רכא-שיג.

קיצורים לכתבי עת

- DJD – Discoveries in the Judaean Desert
- JBL – Journal of Biblical Literature
- JJLP – Journal of Jewish Lore and Philosophy
- JQR – Jewish Quarterly Review
- RevQ – Revue de Qumran